

Des de més enllà

D'H. P. Lovecraft

*Si en Tillinghast era tan sols un mantac, què se'n va fer dels cossos dels
servents que la policia deia que havia assassinat?*

Traducció d'en M. Di Mauro

INCONCEBIBLEMENT esgarriós. Així va ser el canvi que va patir el meu millor amic, en Crawford Tillinghast. No l'havia tornat a veure d'ençà d'aquell dia, fa dos mesos i mig, quan em va explicar a on duien les seves recerques físiques i metafísiques. Quan va respondre les meves protestes —sorgides del respecte i, gairebé, de la por— fent-me fora del seu laboratori i de casa seva en un esclat d'ira vehement, vaig entendre que es reclouria pràcticament del tot al laboratori de les golfes amb aquell maleït aparell elèctric, menjant ben poc i ignorant també el seu servei. Però mai no hauria pensat que aquell breu període de deu setmanes podria alterar i desfigurar tant un ésser humà. No és gens agradable veure un home corpulent aprimar-se de forma sobtada, i és encara pitjor quan la pell flàccida se li torna groguenca o grisosa; els ulls se li enfonsen, tot prenent un fulgor inquietant, i l'hi surten ulleres; el front se l'omple de venes i arrugues i les mans li tremolen i es contreuen fent espasmes. I si a tot això hi afegim una deixadesa repulsiva; una indumentària salvatgement desgavellada; els cabells negres emblanquits a l'arrel i una barba blanca descontrolada on abans hi havia un rostre pulcrament afaitat, l'efecte acumulatiu és totalment colpidor. Però aquest era l'aspecte d'en Crawford Tillinghast aquella nit quan el seu missatge, no del tot coherent, em va dur fins a la porta de casa seva, després de setmanes d'exili. Aquest era l'espectre que tremolava mentre em deixava entrar amb una

espelma a la mà i mirava furtivament per sobre de l'espatlla, com si tingués por de coses invisibles en aquella antiga i solitària casa, allunyada de Benevolent Street.

Que en Crawford Tillinghast hagués estudiat mai ciència i filosofia va ser un error. Aquestes disciplines s'han de reservar a l'investigador fred i impersonal, ja que ofereixen dues alternatives igualment tràgiques a la persona de sentiments i d'acció: la desesperació si fallen en la seva recerca i terrors inenarrables i inimaginables si reïxen. En Tillinghast havia estat, en el passat, víctima del fracàs, la solitud i la malenconia, però ara vaig entendre, amb una por interior que em regirava l'estómac, que aquest cop havia estat víctima de l'èxit. Ja l'havia advertit deu setmanes abans, quan va etzibar el seu relat sobre allò que pensava era a punt de descobrir. Aquell dia estava vermell d'excitació, parlant amb una veu aguda i poc natural, encara que sempre amb el seu to pedant.

— Què en sabem del món i de l'univers que ens envolta? —havia dit—. Els mitjans per rebre percepcions són absurdament escassos i les nostres nocions sobre els objectes que ens envolten són infinitament minses. Només veiem les coses tal com estem construïts per veure-les, sense formar-nos cap idea de la seva natura absoluta. Amb tan sols cinc sentits volem comprendre un cosmos de complexitat il·limitada i, tanmateix, altres éssers amb uns sentits més amples i forts o amb un ventall diferent de percepció no tan sols podrien veure les coses de

manera ben diferent de com les veiem, sinó que podrien veure i estudiar mons sencers de matèria, energia i vida que romanen ben a prop nostre, però que mai no podrem percebre amb els sentits que tenim. Sempre he cregut que aquests mons estranys i inaccessibles eren a tocar i ara crec que he trobat la manera d'enderrocar aquestes barreres. No és pas broma.

»D'aquí a vint-i-quatre hores, aquella màquina prop de la taula generarà ones que actuaran sobre òrgans sensorials no reconeguts, que existeixen dins nostre com vestigis atròfics o rudimentaris. Aquestes ones ens obriran perspectives desconegudes a la humanitat i algunes de desconegudes per a tot allò que considerem vida orgànica. Veurem allò que fa udolar els gossos en la foscor i allò que fa parar l'orella als gats passada la mitjanit. Veurem totes aquestes coses i també d'altres que cap criatura viva no ha vist mai. Podrem saltar pel temps, l'espai i les dimensions i sense moviment del nostre cos podrem albirar el fons mateix de la creació.

Quan en Tillinghast va dir aquestes coses el vaig increpar, perquè el coneixia prou bé per a sentir por i no pas hilaritat, però ell es va posar com un fanàtic i em va fer fora de casa seva. Ara no és que fos menys fanàtic, però el seu desig de parlar havia vençut el seu ressentiment i m'havia escrit de forma imperativa amb una cal·ligrafia que gairebé no vaig reconèixer. En entrar al domicili del meu amic, transformat sobtadament en una gàrgola tremolosa, em vaig veure envaït pel terror que semblava rondar per totes les ombres. Les paraules i opinions expressades deu setmanes enrere semblaven prendre forma en la foscor més enllà del petit cercle de llum de l'espelma i la veu greu i transmutada del meu amfitrió em va esborronar. Esperava que el servei fos present i no em va agradar gens quan va dir que tres dies abans tots se n'havien anat. Em va semblar estrany que fins i tot el vell Gregory hagués abandonat el seu

amo sense avisar un amic tan proper com jo. Va ser ell qui em va mantenir informat sobre en Tillinghast després de ser expulsat iradament.

Però ben aviat vaig sotmetre totes les meves pors a la creixent curiositat i fascinació. Tan sols podia especular què volia exactament de mi en Crawford Tillinghast, però no n'hi havia cap dubte que tenia un secret o descoberta espectacular per compartir. Abans m'havia oposat a les seves recerques antinaturals en el que és impensable; però ara que, evidentment, havia reeixit gairebé compartia, fins a cert punt, el seu esperit, tot i l'aparentment terrible preu de la victòria.

VAIG pujar per la fosca buidor de la casa, tot seguint l'espelma que batejava a la mà d'aquesta tremolosa paròdia d'home. Semblava que l'electricitat estava tallada i, quan vaig demanar la causa al meu guia, em va dir que era per un motiu ben concret.

— Seria ja excessiu... no goso pas —va continuar xiuxiuejant. Em va sobtar especialment el seu nou hàbit de murmurar, ja que no era el seu costum parlar tot sol.

Vàrem entrar al laboratori de les golfes i vaig contemplar aquella detestable màquina elèctrica, fulgurant amb una lluminositat violada sinistra i malaltissa. Estava connectada a una potent bateria química, però no semblava rebre cap corrent; perquè recordava que durant la fase experimental brunzia i espetegava quan era en funcionament. En resposta a la meva pregunta, en Tillinghast va murmurar que aquella resplendor permanent no era elèctrica en el sentit que jo entenia.

Aleshores, em va asseure a prop de la màquina, de manera que quedava a la meva dreta, i va prémer un interruptor en algun punt sota del grup de bombetes de vidre que la coronaven. L'espetec habitual va començar, es va convertir en un xiulet i va acabar sent un brunzit tan suau que semblava que tornaria a quedar en silenci.

Mentrestant, la lluminositat va incrementar i després va tornar a decaure fins a assolir un color pàl·lid i estrofolari —o potser una barreja de colors— que no podia identificar ni descriure. En Tillinghast m'havia estat observant i va fixar-se en la meua expressió d'estranyesa.

— Saps què és allò? —em va xiuxiuejar—. Allò és la llum ultraviolada —va riure d'una manera estranya davant la meua sorpresa—. Pensaves que l'ultraviolat era invisible, i així és... Però ara el pots percebre, igual que ara pots veure moltes altres coses invisibles.

»Escolta'm! Les ones d'aquest giny s'estan despertant dins nosaltres un miler de sentits adormits. Sentits que hem heretat en eons d'evolució des de l'estat dels electrons deslligats fins a l'estat de la humanitat orgànica. He vist la veritat i tinc la intenció d'ensenyar-te-la. Et preguntes com serà? Doncs t'ho diré.

En aquell moment, en Tillinghast va seure davant per davant meu, tot apagant d'un buf l'espelma i mirant-me fixament als ulls de forma esgarrifosa.

— Els teus òrgans sensorials existents (penso que primer les oïdes) captaran moltes de les impressions, ja que són connectats íntimament amb els òrgans adormits. I n'hi haurà d'altres. Has sentit parlar mai de la glàndula pineal? Em fan riure els superficials endocrinòlegs, col·legues dels engalipadors i nouvinguts dels freudians. Aquella glàndula, segons he descobert, és el més important òrgan sensorial de tots. És com la vista, al capdavant, ja que transmet imatges visuals al cervell. Si ets normal, així hauria de ser com les hauries d'experimentar... Vull dir la major part de les evidències de més enllà.

Vaig mirar al voltant de la immensa cambra de les golfes, amb la paret sud inclinada, il·luminada tènuelement pels rajos que l'ull comú no pot veure. Els racons llunyans eren en penombra, però tot l'indret havia adquirit una irrealitat vaporosa que amagava la seva natura i

convidava la imaginació al misticisme i a la fantasmagoria. Durant aquell interval que en Tillinghast va romandre en silenci jo m'imaginava dins un increïble i vast temple consagrat a deus morts fa una eternitat; un edifici vague d'innombrables columnes de pedra negra que pujaven des d'un terra de lloses humides fins a una alçària nuvolosa que escapava al meu camp de visió.

La imatge va ser molt vívida per un lapse de temps, però gradualment va deixar pas a una concepció molt més esgarrifosa: la solitud total i absoluta en un espai infinit privat de vistes i sons. Semblava el buit complet, sense res més, i vaig sentir una por infantil que em va fer treure el revòlver que sempre duc a la butxaca quan surto de nit, des d'aquella vegada que em van atracar a East Providence. Aleshores, des de les regions més remotes d'aquelles llunyanies, el so va cobrar vida suaument. Era infinitesimalment tènue, subtilment vibrant i inconfusiblement musical, però tenia una qualitat de sublim salvatge que el seu impacte se sentia a tot el meu cos com una delicada tortura. Vaig notar sensacions com les d'una rascada accidental en vidre esmerilat. Simultàniament, es va generar una mena de corrent fred que va passar pel meu costat, aparentment des de la direcció del llunyà so. Mentre esperava, tot contenint la respiració, vaig percebre que tant el so com el vent augmentaven, produint l'estrany efecte com de trobar-me lligat a un parell de rails en la trajectòria d'una locomotora gegant que s'apropa.

Vaig començar a parlar amb en Tillinghast i en fer-ho totes les impressions insòlites van esvaïr-se abruptament. Només veia la seva figura, la màquina lluent i l'estança a les fosques. En Tillinghast somreia de forma repugnant davant el revòlver que havia tret de manera inconscient, però veient la seva expressió estava segur que havia vist el mateix que jo, fins i tot molt més. Li vaig xiuxiuejar allò que havia experimentat i em va

demanar que romangués en silenci i el més receptiu possible.

— No et moguis! —em va advertir—. Perquè amb aquests rajos no només podem veure, també podem ser vistos. Et vaig dir que el servei se n'havia anat, però no et vaig explicar com. Va ser aquell tros de soca de mestressa. Va encendre els llums al pis de sota quan li havia dit de no fer-ho. Els cables van captar les vibracions per simpatia. Ha d'haver estat espantós; vaig sentir els crits des d'aquí dalt malgrat que tot el que veia i oïa provenia d'una altra direcció; i després va ser prou desagradable trobar aquells munts de roba buits per tota la casa. La roba de la Sra. Updike era prop de l'interruptor del vestíbul. Així vaig esbrinar que va ser ella. Se'ls va endur a tots. Però sempre que no ens moguem estarem relativament segurs. Recorda que tractem amb un món atroç on estem pràcticament desemparats... *Estigues quiet!*

L'IMPACTE combinat de la revelació i de l'ordre sobtada em va causar una mena de paràlisi i, en el meu terror, la meua ment es va obrir de nou a les sensacions que venien del lloc que en Tillinghast denominava “més enllà”. Em trobava ara en un vòrtex de so i moviment, amb imatges confuses davant dels ulls. Vaig veure els contorns borrosos de l'habitació, però d'algun punt de l'espai semblava brollar una columna bullent de núvols o formes irrecognoscibles, penetrant pel sostre sòlid en un punt davant i a la meua dreta. Aleshores vaig tornar a albirar l'efecte del temple, però aquest cop els pilars s'alçaven en un oceà flotant de llum, que projectava un feix engegador al llarg del camí des de la columna nuvolada que havia vist just abans.

Després d'això, l'escena esdevingué gairebé del tot calidoscòpica i entre el garbuix de visions, sons i impressions sensorials sense identificar vaig sentir com si estigués a punt de dissoldre'm o de perdre, d'alguna manera, la meua forma sòlida. Recordaré sempre una llampada en particular.

Em va semblar, per un instant, que contemplava un tros de cel nocturn estrany ple d'esferes brillants i giratòries i, en allunyar-se la visió, vaig veure que eren sols polsants formant una constel·lació o galàxia amb una forma definida: la forma era la cara distorsionada d'en Crawford Tillinghast. En un altre moment, vaig notar com coses vives i enormes passaven tot fregant-me i, de tant en tant, també caminaven o s'impulsaven a través del meu cos suposadament sòlid, i em va semblar veure en Tillinghast mirar-les com si els seus sentits, millor entrenats, les poguessin copsar visualment. Vaig recordar allò que havia dit de la glàndula pineal i em vaig preguntar que veia ell a través del seu ull preternatural.

De cop, jo mateix em vaig sentir en possessió d'una mena de visió augmentada. Per damunt del caos lluminós i ombrívol es va alçar una imatge que, encara que indeterminada, tenia els elements de la consistència i la permanència. De fet, em resultava familiar, tot i que la part insòlita se superposava a l'escena terrestre habitual, com una imatge de cinema es projecta sobre el teló d'un teatre. Vaig veure el laboratori de les golfes, la màquina elèctrica i la forma inusitada d'en Tillinghast enfront meu, però en tot l'espai que no era ocupat per objectes familiars no hi havia cap partícula de buit. Formes indescriptibles, tant vives com inanimades, es barrejaven en un desordre repulsiu i al costat de cada cosa coneguda hi havia mons sencers d'entitats estranyes i desconegudes. Semblava, fins i tot, que totes les coses conegudes formaven part de la composició de les coses desconegudes i a l'inrevés.

Al capdavant de totes les coses vives hi havia unes monstruositats gelatinoses i tacades que se sacsejaven flàccidament en sintonia amb les vibracions de la màquina. Eren presents en una repugnant profusió i vaig veure, corglaçat, que se superposaven. Eren semifluides i capaces de travessar-se entre elles i de travessar també allò que per nosaltres era sòlid. Aquestes coses mai no

paraven quietes, sinó que semblaven flotar amb algun propòsit maligne. De vegades aparentaven devorar-se les unes a les altres, l'atacant s'abraonava sobre la víctima i, instantàniament, la feia desaparèixer de la vista. Una esgarripança em va colpir en entendre què era allò que havia fet desaparèixer el desafortunat servei i ja no em podia treure de la ment aquelles coses mentre m'esforçava a analitzar altres propietats d'aquest nou món visible que quedava amagat al nostre voltant. Però en Tillinghast m'havia estat observant i ara em parlava.

— Les veus? Les veus? Veus les coses que suren i neden sobre teu i a través de tu en cada moment de la teva vida? Veus les criatures que formen allò que les persones anomenen aire pur i cel blau? Per ventura no he reeixit a trencar la barrera? No t'he ensenyat els mons que cap altre home viu no ha vist mai?

Vaig sentir la seva cridòria a través de tot aquell horrible caos i vaig veure el seu rostre desencaixat tan a prop meu que era insultant. Els seus ulls eren pous de flames i em clavaven la mirada amb allò que ara sé que era un odi aclaparador. La màquina brunzia de manera abjecta.

— Penses que aquelles coses flotants van aniquilar els servents? Ximple! Són inofensives! Però els servents ja no hi són, oi? Vas intentar aturar-me i em vas desanimar quan necessitava cada gota d'ànim que pogués obtenir. Tenies por de la veritat còsmica, maleït covard, però ara ets meu! Què va escombrar els servents? Què els va fer xisclar tan fort? ... No ho saps, oi? Aviat te n'assabentaràs. Mira'm. Escolta bé el que et diré. Et penses de debò que existeixen coses com el temps i la magnitud? Creus que realment hi ha coses com la forma i la matèria? Ves què et dic, he arribat a profunditats que el teu petit cervell no pot ni tan sols imaginar. He vist més enllà dels límits de l'infinit i he fet baixar dimonis de les estrelles... He dominat les ombres que corren de

món a món per semblar la mort i la follia... L'espai em pertany, em sents? Ara les coses, aquestes que devoren i dissolen, em volen caçar, però sé com escapar-ne. És a tu a qui enxamparan, com ja van fer amb el servei...

»Agitat, estimat amic? Et vaig avisar que era perillós moure's. T'he salvat fins ara, precisament ordenant-te de restar immòbil. T'he reservat perquè gaudissis de més vistes i que m'escoltessis. Si t'haguessis mogut, fa temps que haurien anat per tu. No et preocupis, no et faran mal. No li van fer als criats. Els pobres diables van cridar tan sols en veure-les. Les meves mascotes no són pas atractives, ja que venen de llocs on els patrons estètics són... molt diferents. La desintegració és totalment indolora, t'ho asseguro, però vull que les vegis. Jo gairebé les vaig veure, però ja sé com aturar-ho.

»No tens curiositat? Sempre vaig saber que no eres pas científic. Tremoles, oi? Tremoles amb angoixa de veure les coses que he descobert? Aleshores, per què no et mous? Cansat, potser? Bé, no et preocupis, amic meu, ja s'acosten... Mira, mira, maleït siguis, mira... just allà, sobre la teva espatlla esquerra...

EL que resta per explicar és molt breu i us resultarà familiar per les cròniques dels diaris. La policia va sentir un tret dins la vella casa Tillinghast i ens hi va trobar allà: en Tillinghast mort i jo inconscient. Em van detenir perquè duia el revòlver a la mà, però em van deixar anar al cap de tres hores en comprovar que va ser una apoplexia allò que va posar fi a la vida d'en Tillinghast i que el meu tret era dirigit a la infecta màquina que ara era irremeiablement feta miques al terra del laboratori. No vaig explicar gaire cosa del que vaig veure, per por a l'escepticisme del forense; però del resum evasiu que vaig fer, el metge em va explicar que sens dubte havia estat víctima de la hipnosi d'un maníac homicida i venjatiu.

Tant de bo pogués creure al doctor. M'ajudaria a calmar els meus excitables nervis poder ignorar tot allò que ara sé de l'aire i del cel que m'envolten. Ja mai no em sento sol i còmode i, de tant en tant, una horrible sensació de persecució m'atrapa esgarrifosament quan estic cansat. L'únic que m'impedeix creure el metge és un fet ben simple: la policia mai no va trobar els cadàvers dels servents que, deien, en Crawford Tillinghast havia assassinat.

L'obra d'H. P. Lovecraft publicada fins al 1929, com "*From Beyond*", es troba en domini públic tant als Estats Units, havent passat més de 95 anys de la seva primera publicació, com a la Unió Europea, havent passat més de 70 anys de la mort de l'autor.

"*From Beyond*" fou publicat per primera vegada a la revista "*The Fantasy Fan*" de juny de 1934. Va ser publicat també al "*Weird Tales*" de febrer de 1938.

La Traducció en Català de "*Des de més enllà*" d'H. P. Lovecraft és © 2025 per en M. Di Mauro i s'ha llicenciat sota [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International](#)

Agraïments a:

[Joan CiberSheep](#) per la revisió

v1.0.2 2025-07-28